

FITXA TÈCNICA

Sortida de Barcelona: Xamfrà dels carrers Consell de Cent i Lepant, (Metro L2 Monumental, a 100 metres i L5 Sagrada Família, a 300 metres. Tram F4 Monumental). **Hora de sortida:** 7:00 h.

Longitud: 10,0 km aprox.

Durada: 3:00 h. aprox.

Desnivells: 205 m de pujada i 205 m de baixada

Menjars a càrrec del participant: Esmorzar en àrea de servei o similar i dinar al final de la caminada.

Itinerari: Guimerà (pàrquing municipal), (#), molí de l'Armengol (1), creu de terme de Guimerà (2), Cruïlla amb pal indicador del GR 3 (3), riu Corb (4), carretera L-241 (5), mare de Déu de la Bovera (6), Cruïlla (pal indicador GR 3) (7), Granja (?) (8), portal de Tàrrega (9), castell i església de Guimerà (10), riu Corb (11) i Guimerà (pàrquing municipal) (#).

Tel. d'incidències: 616 672 173

NATURTRESC

Associació
d'Entitats
Excursionistes
del Barcelonès

Agrupació
Excursionista
Muntanya

GUIMERÀ - SANTUARI DE LA BOVERA- GUIMERÀ COMARCA D'URGELL

21-12-2025

Guimera

És un exemple de recinte medieval rural, situat estratègicament a mig camí del riu Corb, paral·lel geogràfic que divideix per la meitat Catalunya a vila de Guimera té ascendents de població prehistòrica a partir del neolític, restes de l'època ibèrica i romana i possiblement continuació visigòtica.

El nom de Guimera s'ha atribuït a un topònim germànic, Wigmar.

El paisatge del seu terme deixa veure estrats de pedra i vegetació de pins, alzina i rebolls. És una vila medieval que té una fisonomia única; un laberint de carrers s'enfilen cap a l'església i el castell, tot creant un original joc de formes arquitectòniques que podrien fer pensar en racons de plena edat Mitjana.

Perdre's pels carrers del poble, pujar fins a dalt de tot i contemplar la panoràmica de la vall des de la torre és una descoberta sorprenent. A més a més, Guimera té bons productes de la terra per digerir aquesta rica història: entre ells tenim l'oli, el vi, la cansaladeria i la pastisseria.

El castell.- Va ser una important fortalesa medieval, centre de tot el terme. Les primeres notícies que en tenim corresponen al segle XI; va pertànyer a la família Alemany de Cervelló (segle XII), als Castre (1343), als Pinós sota la denominació Castre – Pinós (1371) i als Ducs d'Híjar (1663-183). Els seus senyors s'anomenaven barons de Guimera. Gaspar Galceran de Castre i d'Aragó va obtenir del rei Felip III el títol de comte de Guimera el 1599. Des d'aleshores és comtat de Guimera i vigent com a títol nobiliari.

És un dels pobles que ofereix més bellesa al visitant. Els marges de pedra marquen els desnivells conreats dels turons i salven les terres de l'erosió de l'aigua de les pluges.

Entre les restes del castell s'alça una torre cilíndrica, que domina la vall i marca des de lluny la presència del poble, s.X-XI. Després de les obres de consolidació, ara es pot pujar fins a dalt de tot des d'on es divisa una meravellosa panoràmica de la contrada. L'any 1949 fou declarat Bé Cultural d'Interès Nacional.

Església parroquial de Santa Maria.- Sobre una gran roca s'alça l'església que va ser construïda entre els segles XI i XII i iniciada en un moment de

creixement de la vila pels senyors Guerau Alemany de Cervelló i la seva esposa, Gerdal de Rocabertí. Els seus escuts són encara a la portada, decorada amb elements gòtics i esculpits en els capitells d'accés.

La planta és de creu llatina i el campanar de planta quadrada, el qual s'aixecà a finals dels segles XIV – XV. Al seu interior, i concretament a l'altar Major, s'hi pot admirar un retaule d'alabastre de la Mare de Déu de l'Assumpció, d'estil gaudinià (1940), obra d'en Josep M. Jujol (deixeble de l'arquitecte Gaudí).

Durant l'any 1955 es va fer una intervenció per recuperar una part de la muralla de l'absis neogòtic i un punt d'observació.

Nucli històric medieval.- És interessant pel seu conjunt. Deixar-s'hi perdre en una passejada sense presses pels carrers, portals i racons fa reviure temps llunyans. Les cases de pedra, amb els seus detalls i elements decoratius de portes, finestres i arcades són un entreteniment enriquidor. Els carrers són estrets i la llum que hi cau dibuixa les ombres amb forts contrastos.

És característic de Guimera, la varietat d'arcs i de coberts que es troben en els carrers de la part vella, i també ho són el porxos prop de la plaça Major que en temps de pluja deixaven seguir les fires i mercats. Aquesta forma de construir emprant arcs coberts era motivada perquè el poble és construït damunt d'un fort desnivell de la serra, fet que determina que els carrers siguin esglaonats. Els carrers més emblemàtics són el carrer Major, carrer de la Cendra, carrer de la Capella i carrer de les Costetes.

Santuari de la Mare de Déu de la Bovera

Està situat dalt d'un turó des d'on es divisa el paisatge de la comarca. Al costat de l'ermita actual, hi ha part d'un claustre romànic, del segle XII, del monestir femení cistercenc de la Bovera, filial del de Vallbona de les Monges, fundat vers l'any 1176. Uns anys després les monges es traslladaren al peu del puig de la Bovera, prop del riu Corb, i enmig de la vall, on crearen el monestir de Vallsanta.

El lloc està condicionat com a punt de trobada i d'estades de convivència, amb un espai amb unes llars de foc per a fer-hi brasa. A la

façana exterior hi ha un rellotge de sol una inscripció; “Jo sense sol i tu sense fe, no valem re”.

Degut al seu origen eremític, la disposició de la Bovera no presentava l'estructura del típic monestir del Cister, ja que tenia una torre fortificada i una galeria en comptes de claustre, ben diferent d'una construcció de l'orde.

La peça més interessant és un porxo format per quatre arcs de mig punt sostinguts per cinc columnes. Aquesta peça podria pertànyer a una ala del claustre, però sembla més probable que fos una galeria de la primitiva església, dubte que resulta difícil d'aclarir perquè ha perdut la seva ubicació originària; tanmateix, Puig dibuixa sobre el plànol actual la primitiva església i hi encaixa els quatre arcs conservats, que es disposen, a manera de galeria, tot al llarg del costat sud.

Les arcades de la porxada estan sostingudes per cinc columnes, tres exemptes i dues adossades; les columnes són quadruplicades, amb els corresponents capitells que formen una sola peça tronco-piramidal. La majoria presenten decoració heràldica: sis escuts amb les armes dels Alemany, i una creu. Tant per la utilització de l'heràldica, com per la tipologia, els capitells corresponen a mitjan segle XIII, els moments finals del monestir de la Bovera.

A finals del segle XV es restaurà el conjunt del santuari. El 1438 es construeix la Torre de guaita i vigilància, que actualment ocupa l'espai entre el bar i les vidrieres.

No se sap gran cosa de l'església romànica original, les úniques restes que es conserven de la primera època de l'ermita-monestir són els quatre arcs de mig punt que es conserven al recinte de la casa de l'ermità.

Se sap que el conjunt fou restaurat entre mitjans i finals del segle XV. D'aquesta època data el retaule de la Mare de Déu de la Bovera, de Francesc Olives (1481, avui al Museu Episcopal de Vic). És un retaule gòtic tardà on s'expressa gràficament la llegenda del trobament de la imatge de la Mare de Déu de la Bovera per un bou.

L'església actual, adossada a la casa de l'ermità, fou bastida de nou entre 1726 i 1730 per Ramon Nicolau, mestre d'obres de Guimerà, per encàrrec dels ducs d'Íxar, senyors de la vila de Guimerà.

La façana, feta amb carreus ben tallats, reaprofitats de la construcció anterior, té un portal de tipus classicista, amb frontó partit. És un edifici barroc d'una nau amb dues capelles laterals per banda, presbiteri poligonal i volta de canó amb llunetes.

Recorregut a peu

Sortirem del pàrquing municipal, al costat del riu Corb i prendrem el carrer del Raval de la Salut i aviat deixarem a l'esquerra el molí de l'Armengol amb diverses edificacions a l'entorn, per la pista creuarem el Clot de les Sangoles i aviat arribarem

a la creu de terme de Guimerà, seguirem pel denominat camí de Guimerà entre camps de conreu; arribarem a una cruïlla amb pal indicador del GR 3 on anirem per la pista de la dreta, creuarem el riu Corb pel pont de la pista i arribarem a la carretera L-241, la creuarem i pujarem per una pista cap a la dreta, més endavant arribarem a una bifurcació on prendrem una pista a l'esquerra que ens portarà al santuari de la mare de Déu de la Bovera, després de la visita al santuari retornarem a la bifurcació i prendrem la pista a l'esquerra, aviat arribarem a una cruïlla amb pal indicador del GR 3 i seguirem la pista de la dreta, deixarem una pista a l'esquerra i arribarem a una granja que ens quedarà a la dreta, a l'esquerra deixarem una pista que puja i una columna amb una imatge religiosa i seguirem recte per una pista pavimentada que ens portarà a una bifurcació amb pal indicador on prendrem l'accés a la població de Guimerà a la dreta que aviat passarà a ser el c. de la Bovera, després d'un gir a la dreta anirem a l'esquerra pel c. del Porta, creuarem el portal de Tàrrega i anirem a la dreta fins a la pl. Major, en sortirem pel c. Capella i tot seguit anirem a l'esquerra per unes escales al c. Goleta i el seguirem a la dreta al final del qual pujarem per unes escales a l'esquerra i continuarem la pujada fins al castell de Guimerà, anirem a la dreta fins l'església de Santa Maria i per diversos trams d'escales anirem davallant fins al c. de les Piques al final del qual anirem a l'esquerra, creuarem el portal de la Font i després el riu Corb per accedir al pàrquing municipal de Guimerà.

PROPERA SORTIDA:

Dia 11 de gener: Torà – turó de l'Àliga - Biosca

INFO- NATURTRESC: Tel. 616 672 173 (els dilluns laborables i de dilluns a divendres de la setmana de la caminada de 17 a 21 h). c.e: asenexba@euro-senders.com
www.euro-senders.com/naturtresc.